

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SPRÁVA

o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania
s majetkom obcí v obci Smižany

Predkladá:

Ján J a s o v s k ý
predseda
Najvyšší kontrolný úrad
Slovenskej republiky

Materiál obsahuje:

**Správu o výsledku kontroly
hospodárenia s finančnými
prostriedkami a nakladania
s majetkom obcí v obci Smižany**

Bratislava, február 2009

SPRÁVA

o výsledku kontroly hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom obcí v obci Smižany

I. Úvod

Na základe plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2008 bola vykonaná kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami a nakladania s majetkom obcí.

Kontrola bola vykonaná v čase od 22.09.2008 do 25.11.2007 prerušovane v obci Smižany, za obdobie rokov 2007 a I. štvrťrok 2008 (týka sa len prechodu účtovníctva platného do 31.12.2007 na aktuálne účtovníctvo platné od 01.01.2008).

Účelom kontroly bolo preveriť hospodárenie a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri nakladaní s verejnými prostriedkami a majetkom obcí za rok 2007.

II. Výsledky kontroly

Postavenie a charakteristika kontrolovaného subjektu

Obec Smižany je v súlade s článkom 64a Ústavy Slovenskej republiky samostatným územným a správnym celkom združujúcim občanov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Podľa článku 65 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je obec právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. Činnosť obce je upravená zákonom SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“).

Obec Smižany (ďalej len „obec“) mala k 31.12.2007 celkom 8 397 obyvateľov.

V súlade so zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na VÚC zriadila obec spoločný obecný úrad na výkon štátnej správy na úseku školstva so sídlom v priestoroch Obecného úradu Smižany. V súlade so zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na VÚC zriadila obec spoločný obecný úrad na výkon štátnej správy na úseku školstva so sídlom v priestoroch Obecného úradu Smižany.

V zriaďovateľskej pôsobnosti obce boli k 31.12.2007 6 školských zariadení bez právnej subjektivity a rozpočtová organizácia - Základná škola Komenského 3, ktorá mala právnu subjektivitu. V troch obchodných spoločnostiach mala obec spoluúčasť: Dexia banka a. s., Podtatranská vodárenská spoločnosť a Združenie _ Maša. Obec v kontrolovanom období vykonávala podnikateľskú činnosť v oblasti Správa bytov, tepelné hospodárstvo, nájom nebytových priestorov, vodovod Čingov, lesné hospodárstvo, ČOV a nájom bytov z ktorej dosiahla zisk vo výške 11 212,27 € (337 780,72 Sk).

Kontrolou zriaďovacích listín Materskej školy Smižany, Komenského 5 Materskej školy Smižany, Ružová 9, Materskej školy Smižany, Zelená 117 a Základnej školy, Komenského 3, Smižany bolo zistené, že v zriaďovacích listinách nebol uvedený výchovný jazyk a vyučovací jazyk.

Nezabezpečením stanoveného obsahu zriaďovacích listín materských škôl a základnej školy, t. j. nedoplnenie vyučovacieho jazyka, zo strany obce ako zriaďovateľa, došlo k porušeniu § 22 ods. 2 písm. písm. g) zákona č. 596/2003 Z. z. zákona o štátnej správe v školstve a školskej samospráve.

Rozpočet obce, účtovná závierka, záverečný účet obce

OZ schválilo po prerokovaniach v komisiách OZ Uznesením č. 5/2/2007 dňa 15.2.2007 rozpočet obce na rok 2007. Rozpočet obce podľa položiek príjmovej a výdavkovej časti vo výške 3 598 386,78 € (108 405 000,00 Sk) bol schválený ako vyrovnaný a záväzný. Ukazovatele rozpočtov na roky 2008 a 2009 neboli schválené ako záväzné.

Zmenu rozpočtu v priebehu rozpočtového roka vykonalo mesto rozpočtovými opatreniami, ktoré boli vždy schválené OZ. V kontrolovanom období mesto vykonalo 6 rozpočtových opatrení. V štyroch prípadoch sa jednalo o rozpočtové opatrenie presun rozpočtových prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu a v dvoch prípadoch rozpočtové opatrenie povolené prekročenie výdavkov pri dosiahnutí vyšších príjmov.

Záverečný účet obce za rok 2007 bol schválený na 10. zasadnutí OZ konanom dňa 24.04.2008. Uznesením č. 149/10/2008 OZ schválilo záverečný účet obce výrok: celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad.

Rozdelenie prebytku rozpočtu vo výške 146 171,66 € (4 403 567,43 Sk) bolo navrhnuté a schválené nasledovne:

- tvorba rezervného fondu vo výške 100% - 146 171,66 € (4 403 567,43 Sk),
- zisk z podnikateľskej činnosti v sume 11 212,27 € (337 780,72 Sk) previesť do rezervného fondu,
- použitie prostriedkov rezervného fondu v roku 2007 vo výške 150 978,16 € (4 548 368,00 Sk) na kapitálové výdavky.

Vedenie účtovníctva, náležitosti účtovných dokladov a záznamov

Obec zaúčtovala v rozpore s účtovným rozvrhom:

- členský poplatok obce Združeniu obcí pre separovaný zber Spiš v sume 1 008,70 € (31 388,00 Sk) na ťarchu účtu 420 v analytickom členení nesprávne na podpoložku 642 001,
- šporáky v sume 3 283,54 € (98 920,00 Sk), ktoré boli súčasťou stavby 16 bytových jednotiek, zaúčtovala nesprávne na stavbu drevární, správne mali byť zaradené na účet 021 1 – 16 bytových jednotiek.

Obec konala v rozpore s § 13 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve (ďalej len „zákon o účtovníctve“) tým, že poplatok združeniu vo výške 1 008,70 € (31 388,00 Sk) a šporáky v sume 3 283,54 € (98 920,00 Sk) nevedla v analytickej evidencii podľa zostaveného účtovného rozvrhu.

Dodržiavanie finančnej disciplíny

Kontrolou bolo preukázané **porušenie finančnej disciplíny** podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy celkom vo výške **553,97 € (16 688,50 Sk)**, a to:

Obec konala v rozpore s § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy tým, že dotáciu v sume 195,84 € (5 900,00 Sk) pre Klub slovenských turistov poskytla fyzickej osobe s ktorou uzatvorila Dohodu o vykonaní prác.

Obec porušila finančnú disciplínu podľa § 31 ods. 1 písm. m) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, tým, že porušilo pravidlá a podmienky pri poskytovaní prostriedkov z rozpočtu verejnej správy subjektom verejnej správy.

Pri uhrádzaní výdavkov spojených s prevádzkou a údržbou bezodplatne prenajímaných obecných priestorov z rozpočtu obce konala obec v rozpore s § 19 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, tým, že nepoužila verejné prostriedky v sume 358,11 € (10 788,50 Sk) hospodárne a efektívne.

Svojím konaním obec porušila finančnú disciplínu podľa § 31 ods. 1 písm. j) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého je porušením finančnej disciplíny nehospodárne, neefektívne a neúčinné vynakladanie verejných prostriedkov.

Neuzavretím zmluvy o prenájme majetku obce obec konala v rozpore s § 6 ods. 1 zákona o majetku obcí tým, že všetky právne úkony spojené s nakladaním s majetkom obce musia mať písomnú formu, inak sú neplatné.

Nepožadovaním úhrady za spotrebované energie v čase od 07.09.2007 do 31.12.2007 od TJ obec konala v rozpore s § 7 ods. 1 zákona o majetku obcí tým, že s majetkom obce nehospodárila v prospech rozvoja obce a jej občanov.

Dodržiavanie rozpočtovej klasifikácie

Kontrolou bolo zistené **nesprávne triedenie výdavkov** čerpaných z rozpočtu obce v súvislosti s realizáciou stavby Kanalizačná prípojka kultúrneho domu Smižany vo výške 16 711,91 € (503 463,00 Sk), čím došlo k porušeniu § 4 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, podľa ktorého v rozpočte obce a v rozpočte vyššieho územného celku sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom a k porušeniu § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého pri sledovaní plnenia rozpočtu verejnej správy a pri pohyboch na účtoch finančných aktív sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia, podľa ktorej sa jednotne určujú a triedia príjmy a výdavky rozpočtu verejnej správy... . Povinnosť uplatňovať rozpočtovú klasifikáciu sa vzťahuje na všetky subjekty verejnej správy. Zároveň došlo k porušeniu § 4 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve. Obec o výdavku mala účtovať na podpoložke 717001 – nová stavba.

Nesprávnym triedením a zaúčtovaním výdavku (na ťarchu účtu 042) podľa rozpočtovej klasifikácie v sume 3 513,61 € (105 851,00 Sk), za práce vykonané v rómskej osade došlo k porušeniu § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, § 4 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a § 4 ods. 2 zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

Účelové dotácie z rozpočtu obce

Poskytnutú dotáciu TJ v sume 13 609,51 € (410 000,00 Sk) obec zúčtovala s rozpočtom obce k 31.12.2007. Obec konala v rozpore s § 7 ods. 6 zákona o rozpočtových

pravidlách územnej samosprávy tým, že dotáciu zúčtovala rozpočtom obce napriek skutočnosti, že kontrola použitia dotácie bola ukončená dňa 29.1.2008.

Poskytnutím dotácie v sume 1 692,89 € (51 000,00 Sk) obec konala **v rozpore s § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a VZN č. 54** tým, že dotáciu poskytla pred podpisom Spoločenskej dohody.

Pri poskytovaní finančných prostriedkov v sume 630,68 € (19 000,00) Sk pre 3 združenia, ktoré podali žiadosť o poskytnutie dotácie v roku 2007, **obec konala v rozpore so Článkom 3 VZN č. 54** podľa ktorého, *žadateľ uplatní žiadosť na OÚ v termíne do 15. novembra predchádzajúceho roka.*

Ani jedno z predložených vyúčtovaní príjemcami dotácií nebolo opatrené prezenčnou pečiatkou podateľne obce, takže obec nevedela preukázať, či vyúčtovania boli predložené v termínoch uvedených v zmluvách.

Obec konala v rozpore s Čl. 4 ods. 1a 2 Registratúrneho poriadku Obecného úradu v Smižanoch, schváleného 30.11.2006 tým, že vyúčtovania dotácií prijaté zamestnancom úradu neoznačila odtlačkom prezenčnej pečiatky s vyznačeným dátumom doručenia.

Dodržiavanie predpisov o verejnom obstarávaní

Pri rekonštrukciách miestnych komunikácií bolo v dvoch prípadoch zistené, že ceny uvedené v ZoD boli navýšené o sumu 13 471,41 € (405 839,60 Sk) oproti cenám v ponukách.

Kontrolovaný subjekt tým, že uzatvoril ZoD v rozpore s predloženými víťaznými ponukami porušil § 45 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní.

Kontrolovaný subjekt tým, že neuzatvoril ZoD v lehote viazanosti ponúk t. j. do 08.06.2007 a nezverejnil výzvu na predkladanie ponúk pri výbere dodávateľa prác na rekonštrukciu kaštieľa Smižany, konal **v rozpore s § 99 ods. 1 písm. h) a ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní.**

Hospodárenie s majetkom obcí

Obec k 31.12.2007 účtovala o pohľadávkach vo výške 182 798,91 € (5 507 tis. Sk). Pohľadávky na účte 318 boli vo výške 109 805,48 € (3 308 tis. Sk).

Pohľadávky obce vo výške 4 244,51 € (127 870,00 Sk) vznikli od roku 2000. Jednalo sa o poplatky za umiestnenie reklamných tabúl na území obce. Obec pohľadávky nevymáhala. **Obec konala v rozpore s § 7 ods. 2 písm. c) zákona o majetku obcí podľa ktorého, orgány obce a organizácie sú povinné majetok obce zveľaďovať, chrániť a zhodnocovať, nepoužila všetky právne prostriedky na ochranu majetku, vrátane včasného uplatňovania svojich práv alebo oprávnených záujmov pred príslušnými orgánmi. Zároveň nekonala v súlade s § 7 ods. 1 zákona o majetku obcí tým, že s majetkom obce nehospodárila v prospech rozvoja obce a jej občanov.**

Účtovaním o pohľadávkach v sume 1 513,97 € (45 610,00 Sk), dvoch spoločností vymazaných z Obchodného registra, obec konala **v rozpore s § 7 ods. 1 zákona**

o účtovníctve, podľa ktorého účtovná jednotka je povinná účtovať tak, aby účtovná závierka poskytovala verný a pravdivý obraz o skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva.

Inventarizácia majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov

Obec v roku 2007 vykonala dokladovú inventúru, fyzickú nevykonala.

- v inventárnom súpise zásob ŠJ Ružová a v inventárnom súpise pohľadávok (fyzické osoby) neuvedený deň začatia inventúry, deň ku ktorému bola inventúra vykonaná a deň skončenia inventúry,
- neboli spracované čiastkové inventarizačné zápisy dokladovej inventúry, ktoré okrem iného mali obsahovať výsledky vyplývajúce z porovnania skutočného stavu majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov s účtovným stavom, napr. u účtov číslo: 021 1. – Budovy, 021 2. – Stavby, 042 10.0. - Obstaranie dlhodobého hmotného majetku – ZŠ Komenského, 031 9. – Pozemky, 028 1. – Drobný hmotný inv. majetok, 112 – Materiál na sklade.

Kontrolovaný subjekt tým, že nespracoval inventárne zápisy a v inventárnych súpisoch majetku neuviedol deň začatia a ukončenia inventúry, dátum ku ktorému bola inventúra vykonaná, konal v rozpore s § 6 ods. 3, § 30 ods. 2 písm. b), § 30 ods. 3 písm. b) zákona o účtovníctve.

Dodržiavanie predpisov vzťahujúcich sa na majetok obcí

Kontrolou bolo zistené, že pohľadávky z nájomného za byty, nebytové priestory a pozemky boli v roku 2007 v sume 4 007,00 € (120 715,00 Sk). Uvedené finančné prostriedky boli v kontrolovanom období obcou vymáhané priebežne.

Nájom a prenájom majetku

Obec pri nájme a prenájme majetku garáže, prenájme nehnuteľnosti v k. ú. Smižany – Čingov a pri prenájme pozemku bezodplatne, nefakturovaním nájomného nájomcom v zmysle zásad o prenájme vo výške 2 173,64 € (65 483,20 Sk), **postupovala v rozpore s § 7 ods. 1 a 2 zákona o majetku obcí, podľa ktorého sú obce povinné s majetkom hospodáriť v prospech rozvoja obce a jej občanov, sú povinné majetok zveľaďovať chrániť a zhodnocovať.** Zároveň nepostupoval v zmysle čl. III. písm. C bod 1) VZN č. 36/2001, podľa čl. II. ods. 1, podľa ktorého je sadzba za prenájom 16,97 € (500,00 Sk/m²), čl. III. ods. C bod 1) VZN č. 36/2001, ktorým sa určujú zásady hospodárenia... obec môže veci, ktoré dočasne nepotrebuje na plnenie svojich úloh (neupotrebitelný a prebytočný majetok) prenechať nájomnou zmluvou inej právnickej alebo fyzickej osobe a to zásadne odplatne so súhlasom OZ.

Priestory tribúny v športovom areáli obce boli využívané bezodplatne, obec v kontrolovanom období uhradila náhrady za spotrebované energie a s užívateľmi priestorov nespísala písomnú dohodu.

Obec nevyžadovaním úhrady za spotrebované energie v čase od 07.09.2007 do 31.12.2007 konala v rozpore s § 7 ods. 1 zákona o majetku obcí tým, že s majetkom obce nehospodárila v prospech rozvoja obce a jej občanov.

Dodržiavanie povinností správcu daní a poplatkov

V oblasti dodržiavania povinností obce ako správcu daní podľa ustanovení zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov (ďalej len „zákon o správe daní a poplatkov“) boli zistené nasledovné nedostatky:

Na účte 318 účtovala obec o pohľadávkach za daňové príjmy obce v sume 109 804,89 € (3 307 982,00 Sk). Najvyšší podiel na daňových nedoplatkoch bol na poplatku za komunálny odpad a to 2 638 774,00 Sk. V kontrolovanom období obec vymáhala daňové nedoplatky (poplatok za komunálny odpad v sume 49,79 € (1 500,00 Sk)) v jednom prípade.

Obec, ako správca dane, konala pri vymáhaní daňových nedoplatkov (poplatkov za komunálny odpad) vo výške 87 541,46 € (2 637 274,00 Sk) v rozpore s § 73 ods. 1, ods. 4 a § 75 ods. 1 zákona o správe daní poplatkov, keď nezisťovala, či sú splnené podmienky na začatie daňového exekučného konania a nezačala daňové exekučné konanie.

Správca dane vyhotovil výkaz nedoplatkov, ktorý bol exekučným titulom pre začatie daňového exekučného konania z dôvodu neuhradenia poplatkov za komunálny odpad. Rozhodnutie o začatí daňového exekučného konania bolo správcom dane vydané dňa 16.11.2007. Dňa 01.02.2008 uzatvoril správca dane s dlžníkom „Dohodu o úhrade pohľadávky a jej splátkach“.

Správca dane nekonal v zmysle § 30 ods. 1 a § 59 ods. 1 a 15 zákona o správe daní tým, že platenie daňového nedoplatku v splátkach nepovolil rozhodnutím, ale s daňovým dlžníkom spísal dohodu o úhrade pohľadávky.

Obec, ako správca dane, vydala platobný výmer ktorým vyrubil daňovému dlžníkovi sankčný úrok za neuhradenie dane z nehnuteľnosti za rok 2007 v sume 37,81 € (1 139,00 Sk). Výpočet úroku bol uvedený na osobitnom liste, neobsahoval základnú úrokovú sadzbu NBS platnú v čase jeho výpočtu.

Platobný výmer bol vydaný v rozpore s § 30 ods. 2 písm. d) a § 30 ods. 3 zákona o správe daní tým, že vo výroku rozhodnutia obec neuviedla ustanovenia právneho predpisu podľa ktorého rozhodovala a rozhodnutie neobsahovalo odôvodnenie

Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Vykonávanie vnútornej kontroly v obci v kontrolovanom období upravovala Smernica č. 4/05 „Zásady vykonávania finančnej kontroly v obci Smižany“, ktorá nadobudla účinnosť 01.02.2005 a bola schválená starostom obce.

Kontrolovaný subjekt tým že, nemal v krycích listoch napr. faktúra č. 2007000065 z 13.03.2007 v sume 938,72 € (28 280,00 Sk), faktúra č. 2007000066 z 13.03.2007 v sume 938,72 € (28 280,00 Sk), krycí list č. 1054/2007 z 23.11.2007 k faktúre č. 71097 z 21.11.2007 v sume 33 193,92 € (1 000 000,00 Sk), krycí list č. 1070/2007 z 07.12.2007 k faktúre č. 0301070346 z 03.12.2007 **uvedené všetky potrebné údaje, konal v rozpore s § 9 ods. 1**

zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite. Z uvedeného vyplýva, že predbežná kontrola sa vykonávala v obci Smižany len formálnym spôsobom, čo potvrdzujú aj nedostatky uvedené v tomto protokole.

Kontrolovaný subjekt tým, že návrhy plánov kontrolnej činnosti na 1. a 2. polrok 2007 nezverejnil spôsobom v obci obvyklým, **konal v rozpore s § 18f písm. b) zákona o obecnom zriadení, podľa ktorého hlavný kontrolór predkladá obecnému zastupiteľstvu raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti, ktorý musí byť najneskôr 15 dní pred prerokovaním v zastupiteľstve zverejnený spôsobom v obci obvyklým.**

Výsledky kontroly NKÚ SR uvedené v tomto protokole poukázali, na nedostatky vnútorného kontrolného systému a to najmä v dôslednosti vykonávania predbežnej finančnej kontroly.

III. Záver

Výsledky kontroly preukázali na rezervy zavedeného vnútorného kontrolného systému obce, ktoré bolo spôsobené formálnym vykonávaním predbežnej a priebežnej finančnej kontroly.

K nedostatkom uvedeným v protokole o výsledku kontroly neboli zo strany kontrolovaného subjektu podané námietky. Výsledky kontrol boli prerokované so starostom obce, ktorý prijal 20 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov.

Na základe záverov NKÚ SR odporúča obecnému zastupiteľstvu v Smižanoch venovať pozornosť prijatým opatreniam za účelom zvýšenia účinnosti a skvalitnenia vnútorného kontrolného systému obce, ktoré budú včas signalizovať a predchádzať nezrovnalostiam, ktoré by mali negatívny dopad na rozpočet a majetok obce.